

Hyppytoiminnan ohje

Jyväskylän Laskuvarjokerho

Päivitetty 11.6.2026

Tässä ohjeessa kerrotaan säännöt ja toimintaohjeet Tikkakosken lentokenttäalueella.

Jyväskylän Laskuvarjokerho ry (JLK) on Suomen Ilmailuliitto ry:n (SIL) jäsen ja noudatamme toiminnassamme voimassa olevia ilmailumääräyksiä ja SIL:n ohjeita.

Nollavisio

Hyppytoimintaa harjoitetaan siten, että kukaan ei kuole, eikä loukkaannu vakavasti harrastustoiminnassa. Ohjeilla ja käytännöillä pyritään tekemään hyppäämisestä mahdollisimman turvallista. Vaaratilanteen sattuessa käytännöt ehkäisevät vakavat onnettomuudet.

Jokainen on velvollinen keskeyttämään hyppytoiminnan havaitessaan mahdollisen vaaratilanteen. **Hyppytoiminnan valvoja** (s. 3) tekee päätöksen hyppytoiminnan jatkumisesta arvioituaan uhkaavan vaaratilanteen.

Tullessasi hyppäämään

1. Lue hyppytoiminnan ohje.
2. [Täytä waiver.](#)
3. Esitä voimassa oleva Suomen Ilmailuliiton jäsenyys ja lisenssi (A, B, C tai D).
4. Tarkastuta laskuvarjokokonaisuus varjokirjoineen.
5. Esitä henkilöllisyystodistus.

Waiverin voi tarkastaa kerhon kouluttajat sekä johtokunnan jäsenet.

Turvallisuus ja raportointi

Turvallisuuspäälliköllä, koulutuspäälliköllä ja hyppytoiminnan valvojalla on oikeus evätä hyppääminen henkilöltä, joka ei noudata Suomen ilmailuliiton ohjeita, JLK:n hyppytoiminnan ohjeita tai ilmailumääräyksiä.

Kaikista hyppytoiminnassa ilmenneistä turvallisuuspoikkeamista, tai läheltä piti tilanteista on täytettävä turvallisuusilmoitus: <https://turvallisuusilmoitus.laskuvarjotoimikunta.fi/>

(Apua täyttämiseen saat esimerkiksi TP, KP, kouluttajat ja muut hyppääjät)

Onnettomuuksissa ensiapu ja ilmoittaminen on tärkeässä roolissa. 112 lisäksi on ilmoitettava lennonjohdolle (puh. 014 445 5880), tai tornin kiinni ollessa kunnossapitoon (puh. 020 708 5844), jotka hoitavat pelastushenkilökunnan kenttäalueelle (ohjeet myös maahenkilön repussa).

Tavaroiden putoamisesta kenttäalueelle ilmoitetaan kunnossapitoon (puh. 020 708 5844). Puolustusvoimien alueella sattuneista vahingoista soitettava 0299-800 (vaihde), pyydettyä Ilmasotakoulun kenttäjohtajaa. Ilmoitus myös TP / PJ. [Yhteystiedot](#)

Manifestautuminen

Lisenssihyppääjät ilmoittautuvat pokalle pokanet.fi:ssä, joko kerhon koneella tai omalla puhelimella. Pokia voi seurata livenä pokanet.fi/loads-public.

Tandem- ja oppilaspokilla on kiilausoikeus, ja niiden ilmoittautumisen hoitaa kouluttaja.

Pokan kokoamisohje

Pokat tulee koota pääsääntöisesti siten, että pokalla on 4 henkilöä ja kaikki hyppäävät samasta korkeudesta. Jos pokaa ei pystytä näin kokoamaan, määräytyy pokan maksimikorkeus seuraavien sääntöjen mukaisesti:

- kolme hyppääjää voi nousta koneen maksimikorkeuteen asti
- kaksi hyppääjää voi hypätä korkeintaan 1000 metriä korkeammalta kuin viimeisin matalammalta hypännyt
- yksi hyppääjä ei voi yksinään nousta muita ylemmäs
- puuttuva hyppääjä/hyppääjät korvataan ns. haamuhyppääjillä, joiden hyppykustannukset jaetaan pokan oikeiden hyppääjien kesken

Säännöt eivät koske kouluttajan kanssa hyppäviä oppilaita.

Esimerkkejä:

- 4 henkilöä pokassa ja 2 hyppää 1000 metristä; loput kaksi saa nousta maksimissaan 2000 metriin
- 3 henkilöä pokassa ja he maksavat 1 haamuhyppääjän 1000 metrin hypyn; saavat nousta maksimikorkeuteen

Hyppytoiminta

Hyppytoiminnan aloittaminen

Päivittäinen hyppytoiminta käynnistetään ilmoittamalla hyppytoiminnan aloittamisesta puhelimitse lennonjohtoon ennen päivän ensimmäistä pokaa, puh. 014 445 5880.

Toiminnalle valitaan Hyppytoiminnan valvoja, jonka nimi kirjoitetaan sille varattuun paikkaan. Hyppytoiminnan valvoja on vähintään lupakirjahyppääjä, mielellään kouluttaja. Poistuessaan hän poistaa nimensä taulusta. Pokanvanhin varmistaa ennen lähtöä taululta, että siellä on hyppytoiminnan valvoja.

Hyppytoiminnan valvojan tehtävät:

- Vastaa päätöksenteosta hyppytoiminnan aikana
 - o keskeyttää tai rajoittaa tarvittaessa hyppytoimintaa
 - o tekee päätöksen hyppytoiminnan jatkumisesta

- On oikeus evätä hyppääminen henkilöltä, joka ei noudata annettuja sääntöjä, tai muuten toiminnallaan aiheuttaa vaaraa toiminnassa.
- Toimii kerhon vanhimpana, mikäli tarvitsee tehdä päätöksiä toiminnan suhteen.
- Varmistaa toiminta-alueen voimassaolosta ja sen päättämisestä.

Lennonjohdon kanssa sovitaan vähintään seuraavat asiat:

- lentäjä ja hyppytoiminnan valvoja
- kuinka korkealle sinä päivänä on tarkoitus nousta
- mahdolliset liikennerajoitukset (esim. puolustusvoimien toiminta)

Tornin ollessa kiinni ja kun halutaan korkeammalle kuin TMA (FL95 n. 2700m), on varattava vaara-alue ja sen olemassaolosta on saatava kuittaus. Varaus on tehtävä vähintään 2h etukäteen. [Varauslomake](#)

Jos hyppytoiminta on alkanut ennen tornin aukeamista, hyppykoneen ohjaaja, yhteistyössä hyppytoiminnan valvojan kanssa ilmoittavat yllä mainitut asiat lennonjohdon tietoon.

Pokanvanhin on vastuussa pokasta

Jokaisessa pokassa tulee olla sovittuna pokanvanhin, joka vastaa pokansa toiminnasta. Pokanvanhin merkitään lentäjälle toimitettavaan pokalistaan. Pokanvanhimpana toimii oppilaspokalla kouluttaja ja muulloin pokan keskenään sopima itsenäinen lisenssihyppääjä. Jos pokanvanhin hyppää alempaa kuin loppupoka, on etukäteen sovittava siitä, kuka toimii pokanvanhimpana loppulennon ajan. Pokanvanhimman paikka koneessa on lentäjän vieressä ns. mesun paikalla.

Pokanvanhimman tehtäviä ovat:

- varmistaa, että torniin on soitettu tai vaara-alue on varattu ja aktivoitu
- pokan kokoaminen ja pokalistan täyttäminen sekä korjaaminen toteutuneen mukaiseksi
- varmistaa, että poka on ajoissa koneella ja sillä on maahenkilö, joka tietää pokan hyppysuunnitelman
- määrittää pokan hyppyjärjestys, uloshyppypaikka ja laskeutumiskuvio
- ohjeistaa pilottia ennen hyppylentoa (kuka hyppää, mistä korkeudesta) sekä kommunikoida hänen kanssaan hyppylennon ajan
- vastata pokasta sekä oven toiminnasta koneen kuormauksen ja lennon aikana
- koneessa olevien hyppääjiä koskevien tarkistuslistojen sijainnin kertominen muulle pokalle
- varmistaa, että potkurin vaara-alue on vapaa henkilöistä ja esineistä moottoria käynnistettäessä ja ilmoittaa siitä lentäjälle sanomalla POTKURI VAPAA
- poikkeus- tai vaaratilanteissa keskustelu lentäjän kanssa ja ohjeiden anto hyppääjille
- käyttää tarvittaessa koneessa olevaa sammutinta ja puukkoa
- ilmoittaa havaitsemistaan tai muiden hyppääjien havaitsemista vioista, puutteista tai toimintahäiriöistä, jotka voivat vaikuttaa koneen lentokelpoisuuteen tai turvallisuuteen, sekä tapauksista, joissa toiminnan turvallisuus on vaarantunut tai saattaisi vaarantua

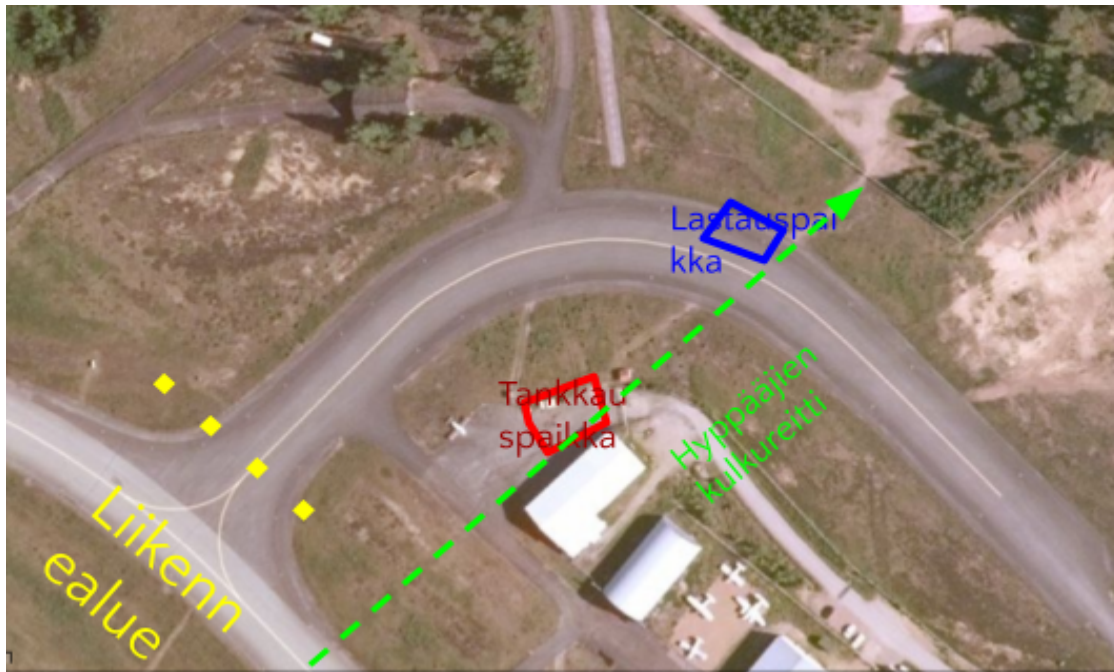
Pokanvanhin voi kieltää hyppäämisen pokassaan henkilöltä, joka ei noudata hyppytoimintaan liittyviä ohjeita ja määräyksiä.

Siirtyminen koneelle

Koneelle siirrytään pokanvanhimman johdolla. Kone lastataan lentokentän aidan pikkuportin edessä olevalta rullaustie-Victorin polun pohjoispuolelta. Hyppääjät odottavat lentokonetta

pikkuportin oven edessä, kunnes kone on kääntynyt lastauspaikalle ja pysähtynyt. Hangaarin edestä kone lastataan vain päivän ensimmäiseltä pokalta sekä tankkauksien yhteydessä.

Seisontapaikalla olevia lentokoneita lähestytään aina takaapäin. Koneen etupuolella potkurin välittömässä läheisyydessä ei saa liikkua. Vältetään tarpeetonta oleskelua koneen sisällä tankkauksen yhteydessä. Exit-harjoittelua voi tehdä tankkauksesta vastaavan henkilön tai lentäjän luvalla.

Toiminta koneessa

JLK:n hyppykoneessa ei ole hyppääjiä varten istuinvöitä. Jokainen hyppääjä matkustaa koneessa omalla vastuullaan ja istuu koneessa hänelle osoitetulla paikallaan. Hyppääjä voi myös olla polvillaan, kunhan varmistaa olevansa tukevasti paikoillaan.

Alle 300 metrin korkeudessa koneen painopisteen tulee olla mahdollisimman edessä. Kaikkien tavaroiden tulee olla kiinnitettynä (esimerkiksi kypärät päähän) alle 300 metrin korkeudessa ja koneen oven ollessa auki. Lentoonlähdon yhteydessä ei nousta polviseisontaan. Puhelin saa olla lennolla mukana, mutta koneessa ei saa olla irrallisia esineitä hyppyoven ollessa auki ja puhelin tulee laittaa putoamisen estävään taskuun 500 metriä ennen hyppykorkeutta.

Hyppyoveen nojaaminen tai tukeutuminen on kielletty lennon aikana. Lentäjän istuimesta ei saa ottaa tukea missään tilanteessa. Penkin takana istuva voi nojata istuimeen. Koneen käyttövipuja on myös varottava. Lentäjälle on annettava rauha keskittyä vaatimaan lentosuoritukseensa; erityisesti check-listin aikana, nousussa ja linjalle ajossa.

Oven avaamiseen uloshyppypaikan määrittämistä ja hyppäämistä varten on pyydettävä lentäjältä lupa. Lentäjä kysyy hyppyluvan tornista noin kahta minuuttia ennen arvioitua uloshyppyä ja hyppääjän tulee varmistua hyppyluvasta ennen oven avaamista.

Hätähyppy

Ohjeet hätähyppyyn ovat myös koneessa. Koneessa olevaa turvaohjetta on noudatettava.

Lentäjä antaa käskyn hätähypyistä pokanvanhimmalle, joka välittää komennon muille hyppääjille. Hätähyppy suoritetaan pokanvanhinnan komennolla **HÄTÄHYPPY**.

Pokanvanhin valvoo koneen tyhjentämisen ja antaa OVELLE ja MENE -komennot. Koneesta poistutaan ripeästi omalla vuorolla. Uloshyppy tapahtuu ilman kiipeämistä vapaalla tyylillä, oppilailla kuten koulutettu.

Alle 600 metrin suoritetuissa hätähypyissä käytetään varavarjoa ilman irtipäästöä (oppilailla alle 1000 metrin suoritetuissa hätähypyissä; ei koske PL-oppilaita). Alle 300 metristä on yleensä turvallisempaa tulla pakkolaskuun.

Pakkolasku

Ohjeet pakkolaskuun ovat myös koneessa. Koneessa olevaa turvaohjetta on noudatettava.

Pokanvanhin määrää pakkolaskusta lentäjän käskystä. Pakkolaskuun valmistaudutaan pokanvanhinnan komennolla **PAKKOLASKU**.

- Varmista, että olet selkä lentosuuntaan päin ja minimoi vapaa liike.
- Ota tukea mahdollisuuksien mukaan.
- Älä häiritse lentäjää.

Koneesta poistutaan muita auttaen ja mahdollisimman ripeästi. Mikäli tilanne ei vaadi välitöntä poistumista koneelta, PL-hihnat irroitetaan. Pokanvanhin huolehtii, että koneesta saadaan mukaan ensiapuvälineet ja sammutin, jos mahdollista. Hälytä apua.

Laskeutumisalue

Laskeutumisalue sijaitsee kentän pohjoispäässä rullaustie-Tangon ja kiitotien välissä. Varjon varassa tulee välttää turhaa lentämistä kiitotien yläpuolella. Kiitotietä ei saa ylittää alle 300 metrin korkeudella.

Käytössä on vasemmanpuoleinen laskeutumiskuvio, ellei pokaanvanhin toisin määrää. Laskeuduttua on noustava heti ylös ja kerättävä varjo, jotta maahenkilö näkee, että hyppääjä on kunnossa.

Mikäli hyppääjä joutuu laskeutumaan puolustusvoimien puolelle, hänen on siirryttävä vähintään 60m kiitotien reunasta poispäin ja odotettava, että kunnossapito tai hyppykone noutaa hänet. Kiitotietä ei saa lähteä ylittämään omatoimisesti jalkaisin. Myöskään puolustusvoimien alueelle ei saa mennä.

Mikäli hyppääjä laskeutuu kiito- tai rullaustielle, tulee hänen välittömästi siirtyä lyhintä reittiä vähintään 60 metrin etäisyydelle kiito- tai rullaustien reunasta.

Muualle kuin laskeutumisalueelle laskeutuneen hyppääjän on viivyttelemättä ilmoitauduttava maahenkilölle.

Liikkuminen kenttäalueella

Laskuvarjohyppytoiminta ja siihen liittyvä koulutustoiminta on sallittua lentokentän aidatulla alueella seuraavin ehdoin:

- Toiminnan ulkopuolisia ihmisiä alueella voi olla ainoastaan maahenkilön saattamana.
- Kulku kenttäalueelle tapahtuu portista 21A. Porttia pidetään lukittuna koko ajan.
- Oppilaat siirtyvät lentokoneelle kouluttajan valvonnassa.
- Rullaustie-Tangon ylittämiseen laskeutumisalueelle tai sieltä pois, on aina oltava lupa maahenkilöltä.
- Onnettomuuden sattuessa tai muutoin kunnossapidosta erikseen haettavalla luvalla lentokonehallin ison portin no. 18 kautta voidaan kulkea autolla (esim. ambulanssit ja huoltoajot). Laskuvarjokerholla on porttiin kaksi avainta: maahenkilön repussa ja oranssissa avaimenperässä.
- Tupakointi ja alkoholin hallussapito on kenttäalueella kielletty.

Erikoishyppy

Näytös-, yö-, vesi- ja syrjähyppyistä sovitaan etukäteen johtokunnan kanssa. Erikoishyppysuunnitelman käsittelee turvallisuusryhmä.

[Suunnitelmapohja syrjähyppyille](#). Suunnitelman ei tarvitse olla tehty juuri tälle pojalle.

Muut ohjeet

Hyppyjen maksaminen

Hyppy tulee olla maksettuna viimeistään seuraavan viikon loppuun mennessä.

Hyppyvarusteiden vuokraus

Kaikki kerhon omistamat hyppyvarusteet on tarkoitettu oppilaskäyttöön. Mikäli oppilaskalustoa on vapaana, myös muut hyppääjät voivat vuokrata kerhon oppilasvarjoja, -kypäriä sekä

-haalareita. Hyppyvarusteiden käytöstä muualla kuin Tikkakosken lentoasemalla on aina sovittava kalustopäällikön kanssa.

Vuokraaja korvaa mahdolliset hypyllä tulleet, korjausta vaativat vauriot hyppyvarusteisiin ja varavarjon pakkauskulut. Varusteiden normaali kuluminen kuuluu vuokraan.